

Mõtteid kiriku noortetööst

Intervjuu EELK laste- ja noortetöö assessori Mattias Haameriga

Lapsed ja noored on kiriku tulevik. Püha Laurentsius on öelnud, et kiriku suurim vara on inimesed. Mida teha, et kirikul oleks ilus tulevik? Milline on Teie visioon kiriku jaoks?

Ilusa tuleviku jaoks tuleb lakkamatult palvetada järeltulevate põlvede eest. Tuleb palvetada, et Jumal neid puudutaks ja nad leiaksid kindluse oma usus. Kindlasti tasub ka palvetada, et Jumal annaks ka meile kõigile tunda, mis on see koht, kus meie panustada saame kiriku ilusa tuleviku tarbeks. Muud visiooni mul kiriku jaoks ei ole, kui see, et Jumal juhataks oma kogudust ja et meie oleksime need, kes head sõnumit levitaksid - alustades oma kodust ja perest, liikudes sõprade ja tuttavate juurde kuni võõrasteni välja. Eks igal inimesel on oma roll kanda.

Milline on hea laste- ja noortetöö? Millised tegevused lastele ja noortele meeldivad? Kas laste ja noorte inforuum on kolinud internetti ja sotsiaalmeediasse?

Ma usun, et vormilises mõttes ei ole olemas sellist asja, nagu hea laste- või noortetöö meetod. Samas on minu arvates mõned komponendid suhtumises ja suhtlemises, mis määravad selle, kas tööd tehakse hästi või mitte. Nendeks on hoolimine, märkamine ja aktsepteerimine ning kahepoolne suhtlus. Parim viis last- ja noortetöö tegemiseks on see, kui kodus näidatakse oma usku välja ja aidatakse ka lapsel seda leida.

Tunnen nagu tänapäeva noored, kes on natuke aega juba koguduste juures olnud, otsivad palju sügavust ja tahavad kasvada oma usus. Samas teisalt tundub nagu otsitaks ka meelelahutust. Tahetakse põnevust ning suuri ja tugevaid emotsioone kogeda.

Sotsiaalmeedia on kindlasti platvorm, kus noored on ja selle vältimine tundub mulle pea võimatu. See on hea tööriist, millega saada kontakti uute noortega ja kutsuda reaalsele kohtumisele. Kuigi virtuaalne töö on tähtis, oleks kindlasti vajalik seda tehes hoida eesmärgina füüsilisi kohtumisi ja suhete loomisi.

Mõnikord vanem põlvkond võib vaadata, et mida need noored nüüd kirikus teevad. Kuidas saavad erinevad põlvkonnad teha omavahel head koostööd, vältida möödarääkimisi ja üksteist toetada?

Kui ma noor olin, oli mul oma punk/rock bänd. Seal oli ka mu vend ja meie kaks head sõpra, kes on mu isa ristilapsed. Olime kõik pigem aktiivsed kirikus ning ükskord oli mõttes bändiga kaasa teenida teenistusel. Tõime kohale trummid, bassi, kitarrid jne. Trummidel oli isegi meie toonane logo, venna joonistatud orav. Olime rõõmsad, et saime panustada ja oma andeid rakendada. Alles mõni aeg või isegi aasta hiljem saime teada, et ega need vanemad proudad nüüd nii rõõmsad ei olnud ja pidasid seda pigem kahtlaseks, et trummid (ja hullud noored) kirikus teenimiseks kõlbaksid. Nüüd on nad nende asjadega juba harjunud, aga eks see võttis ka aega. Näen, et ka minu isal, Markus Haameril, kes oli ja jätkuvalt on Põltsamaa Niguliste õpetaja, oli suur roll seda olukorda kontrollida ning see, et ta andis meile võimaluse kaasa lüüa ning oli filtriks hetke emotsioonide väljendamisel, tingis selle, et me tohtisime ja tahtsime ka hiljem kaasa panustada nii muusikas aga ka teistes erinevates valdkondades koguduse juures. Nüüd ei ole ma kuulnud, et meil oleks probleeme üksteise mõistmisega ja arvan, et meil on väga hea suhe olenemata vanusest. Võib isegi öelda, et alati tullakse ka tänama, kui nüüd muusikaga kaasa teenime (nüüd siiski vähem kordadel trummidega).

Muusikal on kirikus alati olnud tähtis koht. Varakeskajal lauldi gregooriuse laulu, uusaja muusikaelu mõjutasid väga tugevalt heliloojad Palestrina, Allegri, Bach, Händel, Vivaldi, Mozart ja Haydn. Lähiajaloo on kirikusse tulnud tugevaid mõjutusi popmuusikast. Kuidas leida siin mõistlik tasakaal ja nutikad lahendused, et igaüks saaks kirikust muusikalises mõttes midagi, aga samas see ei oleks kellegi jaoks ka liiga häiriv?

Minule meeldib muusika üleüldiselt ja pean lugu väga erinevatest žanritest. Samamoodi on mul ka rõõm kuulata erinevat muusikat kirikus. Seega sobiks minusugusele inimesele väga hästi, kui näiteks pühapäevase teenistuse ajal lauldaks erinevat stiili laule. See ei pruugi küll sobida kõigile või kõik kogudused ei pruugi olla suutelised selliseks lähenemiseks, aga ma arvan, et ei peagi sellist lähenemist ilmtingimata otsima. Kuigi muusikal on suur roll kanda teenistustel, ei ole see peamine põhjus osalemiseks ning ma usun, et saades aru muusikavaliku taustast ja traditsioonidest, ei tekita see ületamatut probleemi. Lisaks on võimalus sellist olukorda lahendada lisategevuste näol. Näiteks kui pühapäevane teenistus on traditsiooniliste koraalidega, saab muud stiili muusika osas teha nädalasisese või pühapäevaõhtuse palvuse. Teine võimalus oleks lisada muusikalist vahepala teenistuse sisse. Või siis neid mõlemaid rakendada. Võimalusi on palju, kuid kuna muusika ei ole iseenesest see, mida me ülistame, vaid ikka Jumal, ei tohiks sellest saada koguduses lõhestav teema.

Mõnikord võib tunduda, et kirikul on kriitilised ajad ning laste ja noorte arv ei kasva kirikus nii kiiresti, kui võiks unistada. Samas kui oli paavst Franciscuse visiit Eestisse, siis Kaarli kiriku noortekohtumisel ei mahtunud kõik huvilised noored kirikusse ära ning tuli määrata piirmäärad, et kõik ikka saaksid istuma. Kas meie usk on mõnikord väike?

Tahaksin loota, et oleme kõik lihtsalt pessimistlikud ning tegelikkuses ei ole olukord nii kurb, kui võib tunduda. Siiski on mul tunne, et Paavsti visiidi ajal nähti võimalust olla osa millestki kordumatust ning teise asjaoluna võiks öelda, et tegemist oli oikumeenilise üritusega, mille käigus tulid erinevatest konfessioonidest noored kokku. Kuigi olukord on nukker, ei ole õnneks asi nii kaugel, et kõikide konfessioonide peale ei suudaks me ühte kirikut noortega täita. Samas me näeme oma numbreid ja suhtleme erinevate inimestega ning minu meelest vaatab meile vastu sealt siiski väga suur tööpõld, millega meil tuleb rinda pista. Eestis ei ela ainult ühe kiriku jagu lapsi ja noori. Seega on küsimus, kus ülejäänud on. Ja kriitiliseks teeb olukorra asjaolu, et me ei näe ka suuri kasve, vaid seisakut või pigem vähenemist.

Eestis ühendab kirikuid Eesti Kirikute Nõukogu. Ka EKN-i liikmeskirikute noored teevad omavahel koostööd. Millised väljakutsed ja võimalused on erinevate kirikute noortel omavahel koostööd teha?

Väljakutseteks on kindlasti erinevad „stiilid“ ja soov austada teist, samal ajal esindades enda tõekspidamisi ja traditsioone. Muidugi on ka väljakutse selles, kuidas valida teemasid, millest rääkimise käigus ei tekiks teoloogilistest erinevustest tingitud ebakõlasid. Kuigi see ei ole just kõige ilusam mõte ja isegi keeruline siin mainida, võib väljakutseks olla ka usaldus - usaldus teise usu suhtes või usaldus, et koostöö taga ei ole kellegi „ülelõõmine“ oma kogudusse. See on midagi, mis tuleneb meie inimlikkusest ja seetõttu kahjuks puudulikkusest.

Võimalusi oikumeenilises noortetöös on aga samuti palju. See tugevdab noore usku - tahes tahtmata peab ta sukelduma sügavamale oma ussus, et vastata teoloogilistest erinevustest tulenevatele küsimustele. Nähes erinevaid kiriklikke teenimisvorme, saab ka noor tõstatada endale jällegi küsimusi, miks mingit tegevust tahaks ja selle läbi teha järgmistel kordadel neid tegevusi rohkem mõtestatult. Oikumeeniline koostöö annab noorele ka võimaluse näha

tõesti, et Eestis on siiski rohkem kristlasi, kui need 20 inimest, kes samuti tema koguduse juures aktiivsed on. Lisaks annab suurem hulk inimesi võimaluse ka silma paista väljapoole kirikut, mis on oluline selleks, et ka teised inimesed hakkaksid tundma suuremat huvi kiriku vastu.

Paljudel inimestel on päevakavad. Mida Teie soovitate, mida iga laps ja noor võiks igal päeval teha, et jõuda Jumalale lähemale?

Leida aeg palvetamiseks ja piibli lugemiseks. Kui seda juba tehakse, siis otsida osadust teiste kristlastega - kas sõpradega kokku saades, kodugrupis olles, piiblikoolis osaledes või mõnel muul viisil.

Küsitles Heiki Haljasorg